

JURIIDILINE AJAKIRI

ÕIGUS

KUUETEISTKÜMNES AASTAKAIK

1935. a.

TOIMETUS:

R. Rägo (peatoimetaja), E. Ein, K. Grau, T. Grünthal,
A.-T. Kliimann, H. Kristal, E. Maddisoo, A. Palvadre,
K. Parts, J. Uluots, A. Mägi (toimetuse sekretär).

Väljaandja: Tartu õigusteadlaste Selts,

O./Ü. K. Mattieseni trükikoda, Tartu, 1936.

Ajakirja „Õiguse“ sisukord 1935. aastal.

I. Artiklid:

	Lk.
Ein, E., Grünthal, T., Nurk, M.: Tsiiviilseadustiku 1935. a. eelnõu (nr. 6)	241
Grau, K.: Advokatuuri õigused ja ülesanded KKS järgi (nr. 5)	213
Kaznelson, W.: Kohtulikust hüpoteegist (nr. 5)	222
Kliimann, A.-T.: Eesti iseseisvuse areng (nr. 2)	49
— Sisekaitse (nr. 3)	97
— Avaliku teenistuse seadus (nr. 4)	147
Kristal, H.: Kehavigastuse mõiste ja liigid KrS-s (nr. 7, 8)	289, 360
Lurje, Samuel: Muutused konkursimenetluses ühenduses Kriminaalseadustiku kehtimapanemisega (nr. 1)	7
Madisson, H.: Isiku vigastusi KrS-s (nr. 10)	433
Mägi, Artur: Valimisõiguslikke põhiprintsiipe ja nende rakendamise Eestis de lege lata ja de lege ferenda (nr. 8, 9)	337, 385
Nurk, M.: Solidaarne võlgnik ja ekspromissoorne käendaja (nr. 4)	177
Perandi, A.: Talurahva maavaldusõigus Eestimaal Rootsi aja lõpul (nr. 5)	193
Potulicki, Michael: Poola põhiseadus 23. aprillist 1935 (nr. 4)	163
Pusta, K. R.: Balti mere statuut (nr. 1)	32
Saarmann, K.: Keskmise karistuse määr KrS järgi (nr. 4)	171
Tjutrjumov, I.: Põliskruntrendi õiguse omandamine aegumise teel (nr. 1)	1
— Välisriikide valitsustele esitatud hagide allumusest natsionaalkohtuile (nr. 3)	118
— Kinnistusraamatusse kantud kinnisvara omandamise juriidilisest alusest (nr. 5)	218
— Aktsiaseltsi juhatuse õigusest välja anda kaotatud aktsia teisik (nr. 10)	465
Uluots, Jüri: Eestlaste lepingud võõrastega XIII sajandil (nr. 2)	75
Vihalem, Hugo: Abikaasade varavahekord Tsiiviilseadustiku 1935. a. eelnõu järgi (nr. 9, 10)	404, 459

II. Arutlused:

Hellat, A.: Kas tunnistajate öeldistega võib tõendada vekslirahatust või määrata selle sisu? (nr. 8)	370
Kaart, Leonid: Avalikul enampakkumisel omandatud õiguste loovutamisest (nr. 5)	228

	Lk.
Pärli, Br.: Süütegude kordamine vastutust raskendava asjaoluna KrS järgi (nr. 10)	471
Saarmann, K.: KrS §§ 553 ja 554 (nr. 9)	425

III. Kirjanduse ülevaade:

Leesment, Leo: F. Karlson — J. V. Veski. Õigusteaduse sõnastik (nr. 8)	373
--	-----

IV. Ülevaateid:

Eesti-Läti-Leedu õigusteadlaste büroo koosolek Tallinnas 29. ja 30. märtsil 1935 (nr. 3)	129
Kohtute 1934. a. koosseisu ja tegevuse ülevaade (nr. 7)	309

V. Riigikogu tegelus:

Riigikogu 1935. a. jaanuari-, veebruari- ja märtsikuu tegeluse ülevaade (nr. 5)	233
Riigikogu 1935. a. maikuu tegeluse ülevaade (nr. 8)	377
Riigikogu 1935. a. juuni-, augusti- ja septembrikuu tegelus (nr. 9)	427
Riigikogu 1935. a. oktoobri-, novembri- ja detsembrikuu tegelus (nr. 10)	478

VI. Riigikohtu tegelus:

Üldkogu:

Kas administratiivkaebuste asjus nõuab administratiivasutis, kellele kaebus kohtule edasisaatmiseks on esitatud, ise kohtulõivu sisse enne kaebuse kohtule edasisaatmist, või saadab administratiivasutis kaebuse kohtule edasi kohtulõivu sisse nõudmata ja selle sissenõudmine kaebajatelt toimub kohtu poolt? (nr. 3)	136
Kas ühise administratiivkaebuse puhul mitme isiku poolt tuleb kohtulõivu ja revisjonimaksu nõuda ühekordselt või igalt kaebajalt eraldi? (nr. 3)	137
Kas administratiivasjus kohus võib lahendada mõningaid küsimusi korraldavatel kohtuistungitel? (nr. 3)	138
Kas rahukohtunikud on õigustatud toimetama TKS §§ 82 ² —82 ⁹ korras tõendiste kindlustamisi administratiivasutiste võimkonda kuuluvais asjus? (nr. 3)	138
Kas kohtukäija, kes väljaspool oma asukoha kohtu jaoskonda soovib vaesusõigusega ajada tsiviilprotsessi, on õigustatud paluma oma asukoha kohtunikku, et see, kui ta paluja varanduslikku seisundit isiklikult ei tunne, temale sellekohase tunnistuse annaks tema, paluja, poolt ülesantavate tunnistajate põhjal, keda kohus seks üle kuulama peaks? (nr. 3)	139

	Lk.
Millises korras peab vaesusõigusega aetud asjus riigi heaks mõistetud kohtumakse sisse nõudma? (nr. 3)	139
Kas vaesusõigusega aetud asjus (TKS §§ 200 ⁷ ja 880 jj.) kuuluvad kohtumaksud väljamõistmisele hagejalt hagi rahuldamata osa pealt? (nr. 3)	141
Kas sundtäitekorras lahendatavais nõudeasjus on kohtuil õigus tempelmaksu võtta sundtäitele kuuluva akti ärakirja pealt, mida kohus laseb nõudjal esitada kohtutoimetuse juurde jätmiseks, ning jaataval korral, mil määral? (nr. 3)	143
Kas asjaosaliste eneste poolt tõestatud ärakirjad, mis nemad kohtutoimetuste juurde esitavad algkirjade asemel, kuuluvad tempelmaksustamisele ka Tempelmaksutariif nr. 54 järgi või ainult Tariif nr. 2 järgi kui avalduste lisad? (nr. 3)	144
Kas võõrandatud maade eest tasu maksmiseks riigikassa poolt Tasumaksamise seaduse ja selle elluviimise määruste (RT 1926 — 26, art. 23, ja RT 1928 — 56, art. 343) alusel liikvele lastud pantkirjad on riigikassa võlakohustused Pärandusmaksu seaduse § 32 esimese osa mõttes või tuleb neid arvata sama paragraafi teises osas mainitud protsentpaberite hulka? (nr. 4)	188

Administratiivosakond:

a) Maksu-asjad.

Kas maksustamise ümberotsustamisele võtmise küsimuse otsustamisel Maksupeakomitee peab ka MKS § 106 ette nähtud kitsendust jälgima? (nr. 1)	44
Kas Katastriameti andmete teatamine määrab kinnisvarade maksukohusluse alguse ja lõpu? (nr. 1)	46
Kas heategeliku asutise poolt peetavad ettevõtted, mis kannavad ärilist iseloomu ega taotle heategevuse sihti üldhuvides, on vabad põhiärimeksust? (nr. 1)	48
Kas Tolliseaduse § 397 järgi laaditud kaupade all tuleb mõista ainult neid kaupu ja asju, mis üle 100 kg rasked? (nr. 2)	94
Kas ärimaksukomisjon võib ainult üks kord ettevõtte aruande kohta täiendavaid teateid nõuda? (nr. 2)	95
Kas kõrgemasse administratsiooni arvatavad isikud peavad olema oma õiguste ja seisukoha järgi äris kõik üheõiguslikud? (nr. 2)	95
Kas makstud protsendid laenude pealt, mis tehtud välismaal asuva aktsiaseltsi aktsiate omandamiseks, kuuluvad maharvamisele maksualusest tulust? (nr. 2)	96
Kas notar on kohustatud koguma andmeid maksuobjekti kohta lepinguosalistest mööda minnes? (nr. 2)	96

	Lk.
Kas vastastikku vastutavate ametnikkude ühingule makstud liikmemaksu saab lugeda kuluks, mida võib maha arvata maksualusest tulust Tulumaksu seaduse § 9 põhjal? (nr. 5)	237
Kas peale Vabamüügi apteekide avamise seaduse kehtimahakkamist apteegid käivad endiselt ärimaksu alla? (nr. 8)	379
Kas võib isikuid, kes juures olnud kaubakäsustaja volitusel väliskaupade ja saadetiste tollimisel ja välispakkide postkontoris, lugeda ekspediitoriteks ja nõuda neilt isikutelt vastava äritunnistuse lunastamist? (nr. 8)	380
Kas erimaksu arvel tasutud ettemaks osas, mis ületab hiljemini maksustamisotsusega määratud erimaksu summa, kuulub tagasimaksmisele maksnikule? (nr. 8)	381
Mis tuleb mõista Tulumaksu seaduse § 11 p. 3 tähendatud „väärtuse“ all? (nr. 8)	382
Kas Raudteelaste Hoolekande Ühingut saab lugeda füüsiliseks isikuks? (nr. 8)	383
Kas Maksupeakomitee esimees on kohustatud ise taandama tunnistajaid ja asjatundjaid, kuigi asjaosalised seda ei ole palunud? (nr. 9)	432
Kas välismaal asuv ettevõtte käib meil põhiärimaksu alla, kui ta müüb Eestis oma kaupa komisjonäärde kaudu? (nr. 10)	478

b) M a a - a s j a d .

Kas juhtumil, kui Kogukonna-, asutuste ja erarendimaade korraldamise seaduse põhjal maade eraldamisel on koha kasustajal kõrvalamet või teenistus, tuleb peale ühe juurdepääsutee avalikult teelt selle kohale rajada veel teisi teid kõrvalameti või teenistuse huvides? (nr. 1)	45
Kas Maareformi teostamise määruste § 77 ¹ märkus 1 on kohaldatav üksnes ühes ja samas järjekorras olevate kandidaatide suhtes? (nr. 1)	47
Kas lapimaade korralduspiirkonna asutamine kui ka maavaldajate koosoleku otsuste seaduslikkus oleneb lapimaade valdajate enamusest? (nr. 2)	96
Kas endine rendivahekord maaomaniku ja maakasustaja vahel lõppes Kogukonna-, asutiste ja erarendimaade korraldamise seaduse kehtimahakkamisel? (nr. 8)	378
Kas Maakorralduse Peakomisjon on õigustatud edasikaebetähtaja uuendamise palveid otsustama oma korraldaval koosolekul? (nr. 9)	430

c) O m a v a l i t s u s e d .

Kas linnaomavalitsus võib anda garantiisid vabatahtliku tuletõrje ühingu laenude kindlustamiseks? (nr. 5)	235
---	-----

	Lk.
Kas vallasekretäri võib kõigis asjus asendada selleks valitud volikoguliige? (nr. 5)	236
Kas vangistatud isikute puudustkannatavatele perekondadele on kohustatud abi andma kohalik maavalitsus? (nr. 6)	287
Kui maad koolijuhatajale ja õpetajatele andmiseks ei jätku alammäärani, kas siis võib kooliteenijale maad anda üle alammäära? (nr. 6)	288
Kas vallavolikogude kodukorra § 9 p. 9 põhjal (RT 1929—99) on vallavolikogu õigustatud andma vallavalitsusele volitust üldkujul? (nr. 8)	383
Kas vahialuse matmiskulud kannab see omavalitsus, kes oleks kohustatud temale hoolekandelist abi andma? (nr. 9)	429
Kas vallaomavalitsused on õigustatud riigile kuuluvate metsade pealt nõudma lisakinnisvaramaksu teedekapitali heaks? (nr. 9)	430
Kas TKS §§ 140 ja 704 kehtivad ka vallavalitsuste kohta? (nr. 9)	430
Kas vallavolikogu otsuste vastu vallaomavalitsuse varanduste müügi asjus võib isik, kes leiab, et tema huvid selle otsusega on rikutud, kaevata jaoskonnakohtunikule? (nr. 9)	431

d) Pensionid ja ametnikud.

Kas Veneaegsete õnnetusjuhtumiste pensionide maksmise seadus (RT 1924 — 85/86) näeb ette, et pensioni makstakse ka tagantjärele, s. o. aja eest enne pensioni nõudmise esitamist? (nr. 1)	46
Kas Aj. veneaegsete pensionäride toetamise seaduse muutmise seadus (RT 1924 — 143) § 1 märkus 2 järgi sõna „surmasaanud“ mõiste käib nii lahingus langenute kui ka haigustesse surnute kohta? (nr. 1)	47
Kas vigastust, mille tagajärjeks tööjõukaotus alla 50%, saab Pensioniseaduse mõttes raskeks lugeda ja vigastatule peale pensioni veel ühekordset toetust määrata? (nr. 6)	287
Kas võib Pensioniseaduse §§ 9—15 alusel pensioni määrata isikuile, kes teenistusest vabastatud vanaduspiiri kättejõudmisel? (nr. 6)	288
Kas pensioni arvestamisel riigiteenija priikorteri hind võib tõusta üle 20% riigiteenija palgast? (nr. 6)	288
Kas isikuile, kes teenistusest lahkuvad vanaduspiiri kättejõudmisel, tuleb pensioni määrata teenistusest vabastamise päevast arvates? (nr. 8)	382
Kas lasteabiraha kuulub tagantjärele maksmisele? (nr. 8)	384

e) Mitmesugust.

Kas see osa töökaitse seadustest, mis korraldab sotsiaalkindlustust, on kohaldatav Riigi Põlevkivitööstuse kohta? (nr. 1)	48
Kas linalao töölised käivad Tööstusliku töö seaduse § 227 ja 270 p. 2 põhjal haigekassa alla? (nr. 1)	48

	Lk.
Kui filmi ettekandmiseks kord oli luba antud, kas võib siis seda luba hiljemini ära võtta? (nr. 4)	192
Kas Keskkveekomisjoni juhatuskirja § 11 antud juhiseid saab kasustada Veeühisuste seaduse § 30 käsitlemisel? (nr. 5) .	235
Kas taluomanikku, kes talu rendile andnud, saab Põllupidajate ja kalurite võlgade korraldamise seaduse § 3 järgi tegelikuks talupidajaks lugeda? (nr. 5)	236
Kas kaebused siseministri otsuste peale igal juhul, kui ta teeb otsuse või korralduse Kaitseesisukorra seaduse alusel tema peale pandud sisekaitseüleva ülesandeid täites, alluvad Vabariigi Valitsusele? (nr. 8)	379
Kas Tariifinõukogu otsuste peale võib administratiivkohtu korras Riigikohtule kaebusi esitada? (nr. 8)	384
Kas kohus, arutades kaebusi administratiivasutiste otsuste peale, saab seejuures kohaldada neid seadusnorme, mis omandanud kehtivuse peale kaevatud otsuse tegemist? (nr. 8) . . .	384
Kas sundloovutamise toimetuse algatamiseks on küllalt mäetöösturi teatest, et maaomanikuga kokkulepet ei ole saavutatud? (nr. 9)	431
Kas krediitasutise prokuriste-volinikke saab lugeda võrdseks juhatuseliikmetega ja arvata neid kõrgema administratsiooni hulka kuuluvaiks? (nr. 9)	432
Kas muinasvaradeks tuleb lugeda kõiki rahvajutte ja -laule, mis keegi ise üles kirjutab ja kogub, ning kas need üleskirjutatud jutud ja laulud kuuluvad kohe muinsuskaitse alla? (nr. 10)	479
Kas vallaslapse seadustamise tõestamine märkuse tegemisega perekonnaseisu registrisse abielumehe avalduse põhjal võib toimuda ka peale vallaslapse surma? (nr. 10)	480

VII. Varia.

Gr a u , K.: Tartu Õigusteadlaste Seltsi 15. aastapäeva puhul (nr. 4)	145
Tartu Õigusteadlaste Seltsi aastapeakoosolek 31. V 1935 (nr. 5)	237

VIII. Lisa.

Riigikohtu 1933. a. otsused (aastatellijaille).